

Україна
Донецький окружний адміністративний суд

РІШЕННЯ
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

23 січня 2020 р.

Справа №200/12696/19-а

приміщення суду за адресою: 84122, м.Слов'янськ, вул. Добровольського, 1

Донецький окружний адміністративний суд у складі:
головуючого судді Кравченко Т.О.,

за участю
секретаря судового засідання Дьяченка Є.І.,
представника відповідача Русіна В.С.,

розглянув в порядку загального позовного провадження в судовому засіданні адміністративну справу за позовом Дзябури Петра Семеновича до Управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України в Донецькій області про визнання бездіяльності протиправною та зобов'язання вчинити певні дії,

встановив:

30 жовтня 2019 року до Донецького окружного адміністративного суду надійшов адміністративний позов Дзябури Петра Семеновича (далі – позивач, Дзябура П.С.) до Управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України в Донецькій області (далі – відповідач, Управління ВД ФСС України в Донецькій області), надісланий на адресу суду 24 жовтня 2019 року, в якому позивач просив:

- визнати протиправною бездіяльність Управління ВД ФСС України в Донецькій області по невиплаті Дзябурі П.С. страхових регресних виплат у рахунок відшкодування шкоди у зв'язку з професійним захворюванням з дати їх припинення;

- зобов'язати Управління ВД ФСС України в Донецькій області поновити нарахування та виплату регресу Дзябурі П.С. і виплатити Дзябурі П.С. заборгованість по всім страховим регресним виплатам у рахунок відшкодування шкоди у зв'язку з професійним захворюванням починаючи з дати їх припинення.

Також позивач просив:

- звернути до негайного виконання рішення суду у межах суми стягнення за один місяць;

- встановити судовий контроль за виконанням судового рішення в порядку ст. 382 Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України) (а.с. 1-8).

І. Заяви, клопотання учасників справи. Процесуальні дії у справі.

04 листопада 2019 року суд постановив ухвалу про прийняття позовної заяви та відкриття провадження в адміністративній справі № 200/12696/19-а; задовольнив клопотання позивача та вирішив розглядати справу за правилами спрощеного позовного провадження

*306*4172574*1*2*

без повідомлення учасників справи (у письмовому провадженні); встановив відповідачу строк для подання відзиву на позовну заяву.

Цією ж ухвалою суд задовольнив клопотання позивача і відстрочив йому сплату судового збору у сумі 768,40 грн за подання позовної заяви до ухвалення судового рішення у справі.

Також суд задовольнив клопотання позивача та витребував у відповідача докази (а.с. 30-32).

26 листопада 2019 року суд постановив ухвалу про розгляд справи за правилами загального позовного провадження; призначив підготовче засідання на 23 грудня 2019 року; витребував у відповідача додаткові докази (а.с. 92-93).

23 грудня 2019 року суд постановив ухвалу про закриття підготовчого провадження та призначив справу до судового розгляду по суті на 23 січня 2020 року (а.с. 100).

Про дату, час і місце проведення судового засідання учасники справи повідомлені з дотриманням вимог Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України), що підтверджено телефонограмою, переданою позивачу; звітом про надіслання ухвали на електронну пошту сторін; оголошенням, розміщеним на офіційному веб-порталі Судової влади України, і рекомендованими повідомленнями про вручення поштового відправлення (а.с. 102-108).

Позовна заява містить клопотання позивача про розгляд справи без його участі (а.с. 1-8).

Враховуючи, що участь у судовому засіданні є правом учасника справи, передбаченим п. 2 ч. 3 ст. 44 КАС України, а також відсутність встановлених ст. ст. 205, 223 КАС України підстав для відкладення розгляду справи, вона розглянута в судовому засіданні за відсутності позивача.

На підставі ч. 4 ст. 229 КАС України здійснювалося повне фіксування судового засідання за допомогою звукозаписувального технічного засобу.

II. Стислий виклад позиції позивача та заперечень відповідача.

Обґрунтовуючи свої вимоги, позивач зазначає, що є громадянином України, який з 01 липня 2003 року здобув право на отримання щомісячних страхових виплат безстроково внаслідок професійного захворювання.

Позивач постійно проживав в м. Горлівка Донецької області, де і отримував страхові виплати.

У зв'язку з проведенням бойових дій та антитерористичної операції в населеному пункті, в якому проживав позивач, органи державної влади припинили здійснювати свої повноваження та зупинили видатки з Державного бюджету України, бюджету Фонду соціального страхування України до моменту повернення окупованої території під свій контроль.

Не маючи інших джерел існування, крім страхових виплат, позивач набув статус внутрішньо переміщеної особи та став на облік в Бахмутському міському відділенні Управління ВД ФСС України в Донецькій області, після чого страхові виплати були поновлені.

Підставою для звернення до суду стало те, що позивач припинив отримувати страхові виплати з невідомих йому причин.

Позивач вважає допущену відповідачем бездіяльність протиправною та такою, що порушує його конституційне право на соціальний захист, а тому просить задовольнити позов (а.с. 1-8).

Відповідач надав відзив на позовну заяву, просив відмовити у задоволенні позовних вимог з наступних підстав.

Відповідач доводить, що оскільки позивач є внутрішньо переміщеною особою, страхові виплати мають здійснюватися із застосуванням Закону України від 20 жовтня 2014 року №

1706-VII «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», постанов Кабінету Міністрів України від 01 жовтня 2014 року № 509 «Про облік внутрішньо переміщених осіб», від 08 червня 2016 року № 365 «Деякі питання здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам», від 05 листопада 2014 року № 637 «Про здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам» та інших нормативно-правових актів, які регламентують порядок здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам.

Зазначає, що Дзябура П.С. перебуває на обліку в Бахмутському міському відділенні Управління ВД ФСС України в Донецькій області і отримував страхові виплати до 30 серпня 2018 року включно. З 01 вересня 2019 року страхові виплати позивачу припинені у зв'язку з не підтвердженням його фактичного місця проживання як внутрішньо переміщеної особи.

Такі дії відповідач вважає правомірними, оскільки згідно з п. 6 ч. 1 ст. 46 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» однією з підстав припинення соціальних виплат є «інші випадки, передбачені законодавством», тобто визначений цим Законом перелік підстав для припинення страхових виплат не є вичерпним.

Відповідач, покликаючись на п. 3.7. Порядку надання страхових виплат, фінансування витрат на медичну та соціальну допомогу, передбачених загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання для внутрішньо переміщених осіб, затвердженого постановою правління Фонду соціального страхування України від 12 грудня 2018 року № 27, стверджує, що щомісячні страхові виплати внутрішньо переміщеній особі продовжуються (відновлюються) на підставі рішення Комісії з питань призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам з місяця, в якому надійшла заява внутрішньо переміщеної особи, та фінансуються впродовж тридцяти календарних днів з дати прийняття постанови про продовження раніше призначених страхових виплат.

Доводить, що до прийняття Кабінетом Міністрів України окремого порядку здійснення соціальних виплат, які не виплачені за минулий період, не має законних підстав для виплати позивачу заборгованості по щомісячним страховим виплатам в силу приписів п. 15 постанови Кабінету Міністрів України від 08 червня 2016 року № 365 «Деякі питання здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам» (а.с. 37-39).

В судовому засіданні представник відповідача надав пояснення, аналогічні тим, що викладені у відзиві на позовну заяву, просив відмовити в позові.

III. Обставини, встановлені судом, та зміст спірних правовідносин, з посиланням на докази, на підставі яких встановлені відповідні обставини. Докази відхилені судом, та мотиви їх відхилення.

На виконання вимог ст. 90 КАС України суд оцінив докази, які є у справі, за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на їх безпосередньому, всебічному, повному та об'єктивному дослідженні; оцінив належність, допустимість, достовірність кожного доказу окремо, а також достатність і взаємний зв'язок доказів у їх сукупності, виходячи з того, що жодні докази не мають для суду наперед встановленої сили.

Відповідно до положень ч. 1 ст. 77 КАС України кожна особа повинна довести ті обставини, на яких ґрунтуються її вимоги та заперечення, крім випадків, встановлених ст. 78 цього Кодексу.

За правилами абз. 1 ч. 2 ст. 77 КАС України в адміністративних справах про протиправність рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень обов'язок щодо правомірності свого рішення, дій чи бездіяльності покладається на відповідача.

З'ясовуючи чи мали місце обставини, якими обґрунтовуються вимоги та заперечення, та якими доказами вони підтверджуються, а також чи є інші фактичні дані, які мають значення для вирішення справи, та докази на їх підтвердження, суд встановив наступне.

Позивач – Дзябура Петро Семенович, 20 березня 1961 року народження, є громадянином України, що встановлено на підставі паспорта громадянина України серії ВА

736678, виданого Микитівським РВ Горлівського МУ УМВС України у Донецькій області 20 червня 1997 року (а.с. 9-10), реєстраційний номер облікової картки платника податків: 2235917437 (зворотній бік а.с. 10).

З 08 липня 2003 року постійне місце проживання позивача зареєстровано за адресою: Донецька обл., м. Горлівка, вул. Сергеева, буд. 87, про що свідчить штамп про реєстрацію місця проживання, проставлений в його паспорті (зворотній бік а.с. 9).

Позивач є особою з інвалідністю III групи внаслідок професійного захворювання, що підтверджено пенсійним посвідченням від 08 червня 2001 року (а.с. 11).

Позивач має статус внутрішньо переміщеної особи.

Так, відповідно до довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи від 08 червня 2018 року № 0000554439, з району проведення антитерористичної операції позивач перемістився до м. Сіверськ Бахмутського району Донецької області (фактичне місце проживання/перебування: 84523, Бахмутський р-н, м. Сіверськ, вул. Енергетиків, буд. 24, кв. 5) (зворотній бік а.с. 11).

Відповідач – Управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України в Донецькій області (ідентифікаційний код: 41325231, місцезнаходження: 84122, Донецька обл., м. Слов'янськ, вул. Свободи, буд. 5) зареєстроване як юридична особа 10 травня 2017 року, про що до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань внесений запис за номером 1 277 102 0000 006426; в стані припинення не перебуває.

В структуру Управління ВД ФСС України в Донецькій області входить Бахмутське міське відділення Управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України в Донецькій області (код ЄДРПОУ ВП: 41419167, місцезнаходження ВП: 84511, Донецька обл., м. Бахмут, вул. Незалежності, буд. 41), яке не має статусу юридичної особи (а.с. 14-19).

Дзябура П.С. перебуває на обліку у Бахмутському міському відділенні Управління ВД ФСС України в Донецькій області як внутрішньо переміщена особа і отримував щомісячні страхові виплати з жовтня 2014 року до січня 2017 року включно.

В період з лютого 2017 року до червня 2018 року Бахмутське міське відділення Управління ВД ФСС України в Донецькій області припинило страхові виплати позивачу у зв'язку з не підтвердженням фактичного місця проживання внутрішньо переміщеної особи за адресою, вказаною у заяві.

Позивач не погодився з такими діями відповідача та оскаржив їх в судовому порядку.

24 травня 2019 року Донецькій окружний адміністративний суд прийняв рішення у справі № 200/4213/19-а, яким позовні вимоги Дзябури П.С. задовольнив частково; визнав протиправними дії Управління ВД ФСС України в Донецькій області в особі Бахмутського міського відділення щодо не виплати заборгованості по страховим виплатам Дзябурі П.С. з 01 лютого 2017 року по 30 червня 2018 року; зобов'язав Управління ВД ФСС України в Донецькій області в особі Бахмутського міського відділення поновити нарахування та виплату заборгованості по страховим виплатам Дзябурі П.С. з 01 лютого 2017 року по 30 червня 2018 року; в решті позовних вимог відмовив (а.с. 20-24).

Рішення Донецького окружного адміністративного суду від 24 травня 2019 року залишено без змін постановою Першого апеляційного адміністративного суду від 01 липня 2019 року і набрало законної сили (а.с. 25-28).

На виконання рішення Донецького окружного адміністративного суду від 24 травня 2019 року у справі № 200/4213/19-а Бахмутське міське відділення Управління ВД ФСС України в Донецькій області виплатило позивачу заборгованість по щомісячним страховим виплатам за період з лютого 2017 року до червня 2018 року включно, що підтверджено платіжним дорученням від 26 липня 2019 року № 3396 з відміткою органу Державної казначейської служби України про проведення оплати та списком осіб для перерахування коштів, який подавався в АТ «Ощадбанк» (а.с. 80-81).

05 липня 2018 року Дзябура П.І. звернувся до Бахмутського міського відділення

Управління ВД ФСС України в Донецькій області з заявою, в якій просив тимчасово продовжити йому раніше призначену щомісячну страхову виплату згідно з довідкою про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи від 08 червня 2018 року № 0000554439 (а.с. 41-42).

13 липня 2018 року Бахмутське міське відділення Управління ВД ФСС України в Донецькій області прийняло постанову № 0520/7489/7489/32 про продовження раніше призначеної щомісячної страхової виплати.

Постанова від 13 липня 2018 року № 0520/7489/7489/32 передбачала продовження потерпілому Дзябурі П.С., номер справи 7489, номер випадку 7489, раніше призначеної щомісячної грошової суми в разі часткової чи повної втрати працездатності, що компенсує відповідну частину втраченого заробітку, в розмірі 10 484,45 грн; проведення виплати з 01 липня 2018 року безстроково; проведення донарахування щомісячних виплат за липень 2018 року в розмірі 10 484,50 грн (а.с. 43).

В період з 01 липня 2018 року до 31 серпня 2019 року включно Бахмутське міське відділення Управління ВД ФСС України в Донецькій області щомісячно виплачувало Дзябурі П.С. страхові виплати, що підтверджено платіжними дорученнями з відмітками органу Державної казначейської служби України про проведення оплати та списками осіб для перерахування коштів, які передавалися в АТ «Ощадбанк» (а.с. 44-79, 82-84).

Про нарахування та виплату Дзябурі П.С. щомісячної страхової виплати до 31 серпня 2019 року включно також свідчить довідка про нараховані та виплачені страхові виплати за період з 01 січня 2018 року по 31 жовтня 2019 року від 11 листопада 2019 року № 13.03.1/3685 (а.с. 89).

07 серпня 2019 року Комісія з питань призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам Управління соціального захисту населення Бахмутської районної державної адміністрації прийняла рішення, яким відмовила в призначенні (відновленні) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам, в тому числі Дзябурі П.С., у зв'язку з тим, що внутрішньо переміщені особи протягом трьох робочих днів з дати складання актів не з'явилися до Управління соціального захисту населення Бахмутської районної державної адміністрації, про що свідчить протокол від 07 серпня 2019 року № 29 (а.с. 85-87).

08 серпня 2019 року Бахмутське міське відділення Управління ВД ФСС України в Донецькій області прийняло постанову № 0502/7489/7489/36 про припинення щомісячної страхової виплати.

Цією постановою Бахмутське міське відділення Управління ВД ФСС України в Донецькій області на підставі п. 6 ч. 1 ст. 46 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» та протоколу від 07 серпня 2019 року № 29 припинило потерпілому Дзябурі П.С., номер справи 7489, номер випадку 7489, щомісячну страхову виплату в розмірі 11 008,67 грн з 01 вересня 2019 року (а.с. 88).

Докази направлення (вручення) цієї постанови Дзябурі П.С., рівно як і докази повідомлення позивача про припинення щомісячної страхової виплати, відповідачем не надані.

Також суду не надані докази, які б свідчили про поновлення нарахування та виплати Дзябурі П.С. щомісячної страхової виплати на час судового розгляду.

Будь-які інші докази щодо предмета доказування учасники справи не надали.

IV. Норми права, які застосував суд, мотиви їх застосування. Норми права, на які посилалися сторони, які не застосував суд, мотиви їх незастосування. Мотивована оцінка кожного аргументу, наведеного учасниками справи, щодо наявності чи відсутності підстав для задоволення позову. Чи були і ким порушені, не визнані або оспорені права чи інтереси, за захистом яких мало місце звернення до суду, та мотиви такого висновку. Висновки суду по суті позовних вимог.

Відповідно до ст. 1 Конституції України Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава.

Згідно зі ст. 3 Конституції України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю.

Відповідно до ч. 1 ст. 46 Конституції України громадяни мають право на соціальний захист, що, крім іншого, включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом.

Ст. 1 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, ратифікованої Законом України від 17 липня 1997 року № 475/97-ВР «Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції», визначає, що Високі Договірні Сторони гарантують кожному, хто перебуває під їхньою юрисдикцією, права і свободи, визначені в розділі I цієї Конвенції.

Ст. 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод визначає, що кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права.

У справі «Суханов та Ільченко проти України», №№ 68385/10, 71378/10, §§ 52, 30-31, 53, рішення від 26 червня 2014 року, Європейський суд з прав людини зазначив, що зменшення розміру або припинення виплати належним чином встановленої соціальної допомоги може становити втручання у право власності.

Суд зазначив, що ст. 1 Першого протоколу включає в себе три окремих норми: «перша норма, викладена у першому реченні першого абзацу, має загальний характер і проголошує принцип мирного володіння майном; друга норма, що міститься в другому реченні першого абзацу, стосується позбавлення власності і підпорядковує його певним умовам; третя норма, закріплена в другому абзаці, передбачає право Договірних держав, зокрема, контролювати користування власністю відповідно до загальних інтересів. Проте ці норми не є абсолютно непов'язаними між собою. Друга і третя норми стосуються конкретних випадків втручання у право на мирне володіння майном, а тому повинні тлумачитися у світлі загального принципу, закріпленого першою нормою».

Щодо соціальних виплат, ст. 1 Першого протоколу не встановлює жодних обмежень свободи Договірних держав вирішувати, мати чи ні будь-яку форму системи соціального забезпечення та обирати вид або розмір виплат за такою системою. Проте якщо Договірна держава має чинне законодавство, яке передбачає виплату як право на отримання соціальної допомоги (обумовлене попередньою сплатою внесків чи ні), таке законодавство має вважатися таким, що передбачає майнове право, що підпадає під дію ст. 1 Першого протоколу щодо осіб, які відповідають її вимогам.

Суд повторив, що першим і найголовнішим правилом ст. 1 Першого протоколу є те, що будь-яке втручання державних органів у право на мирне володіння майном має бути законним і повинно переслідувати легітимну мету «в інтересах суспільства». Будь-яке втручання також повинно бути пропорційним по відношенню до переслідуваної мети. Іншими словами, має бути забезпечено «справедливий баланс» між загальними інтересами суспільства та обов'язком захисту основоположних прав конкретної особи. Необхідного балансу не буде досягнуто, якщо на відповідну особу або осіб буде покладено особистий та надмірний тягар.

У справі «Шокін проти України», №№ 23759/03, 37943/06, § 50, рішення від 14 жовтня 2010 року, Європейський суд з прав людини вказав, що перша та найважливіша вимога ст. 1 Першого протоколу до Конвенції полягає в тому, що будь-яке втручання публічних органів у мирне володіння майном повинно бути законним. Так, друге речення першого пункту передбачає, що позбавлення власності можливе тільки «на умовах, передбачених законом», а

другий пункт визнає, що держави мають право здійснювати контроль за використанням майна шляхом введення «законів». Більш того, верховенство права, один із основоположних принципів демократичного суспільства, притаманний усім статтям Конвенції. Таким чином, питання, чи було дотримано справедливого балансу між загальними інтересами суспільства та вимогами захисту основоположних прав окремої особи, виникає лише тоді, коли встановлено, що оскаржуване втручання відповідало вимозі законності і не було свавільним.

21 травня 2015 року Постановою Верховної Ради України від 21 травня 2015 року № 462-VIII схвалена Заява Верховної Ради України «Про відступ України від окремих зобов'язань, визначених Міжнародним пактом про громадянські і політичні права та Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод» щодо відступу від окремих зобов'язань, визначених пунктом 3 статті 2, статтями 9, 12, 14 та 17 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права та статтями 5, 6, 8 та 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, на період до повного припинення збройної агресії Російської Федерації, а саме: до моменту виведення усіх незаконних збройних формувань, керованих, контрольованих і фінансованих Російською Федерацією, російських окупаційних військ, їх військової техніки з території України, відновлення повного контролю України за державним кордоном України, відновлення конституційного ладу та порядку на окупованій території України.

Водночас від зобов'язань, визначених ст. ст. 1, 14 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та ст. 1 Першого протоколу до Конвенції, Україна не відступала.

Згідно з п. 23 частини I Європейської соціальної хартії (переглянутої), яка вчинена 03 травня 1996 року та ратифікована Законом України від 14 вересня 2006 року № 137-V «Про ратифікацію Європейської соціальної хартії (переглянутої)», сторони визнають метою своєї політики, яку вони запроваджуватимуть усіма відповідними засобами як національного, так і міжнародного характеру, досягнення умов, за яких можуть ефективно здійснюватися такі права та принципи, зокрема, як право кожної особи похилого віку на соціальний захист.

У передмові до Керівних принципів з питання переміщення осіб всередині країни Організації Об'єднаних Націй (документ ООН E/CN.4/1998/53/Add.2), яка визначає сферу охоплення та мету принципів, визначено, що для цілей цих Принципів внутрішньо переміщеними особами вважаються особи або групи осіб, яких змусили покинути свої будинки або звичні місця проживання, зокрема в результаті або щоб уникнути негативних наслідків збройного конфлікту, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини, надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру, і які не перетинали міжнародно визнаних державних кордонів.

Згідно зі ст. 1 Закону України від 20 жовтня 2014 року № 1706-VII «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» (далі – Закон № 1706) внутрішньо переміщеною особою є громадянин України, іноземець або особа без громадянства, яка перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, яку змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру.

Облік внутрішньо переміщених осіб регламентований ст. 4 Закону № 1706.

Відповідно до ч. 1 ст. 4 Закону № 1706 факт внутрішнього переміщення підтверджується довідкою про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, що діє безстроково, крім випадків, передбачених статтею 12 цього Закону.

Згідно з положеннями ч. 3 ст. 4 Закону № 1706 для отримання довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи така особа звертається із заявою до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення районних, районних у місті Києві державних адміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі утворення) рад за місцем проживання у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Ст. 7 Закону № 1706 встановлено, що Україна вживає всіх можливих заходів, спрямованих на розв'язання проблем, пов'язаних із соціальним захистом, зокрема відновленням усіх соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам.

Визначення поняття внутрішньо переміщеної особи за національним правом, яке міститься у ст. 1 Закону № 1706, має описовий характер та охоплює три види конституційно-правового статусу людини (громадянин України, іноземець та особа без громадянства). З огляду на це визначення, внутрішньо переміщена особа – це особа, яка: перебуває на території України на законних підставах; має право на постійне проживання в Україні; була змушена залишити або покинути своє місце проживання в результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру.

Отже, спеціальний статус внутрішньо переміщеної особи не збігається та не може підміняти собою жоден із закріплених у Конституції України конституційно-правових статусів особи, та не є окремим конституційно-правовим статусом особи.

Разом з цим реєстрація особи як внутрішньо переміщеної надає можливість державним органам врахувати її особливі потреби. Серед таких особливих потреб: доступ до належного житла та правової допомоги, доступ до спеціальних державних програм, зокрема адресних програм для внутрішньо переміщених осіб тощо. Очевидно, що статус внутрішньо переміщеної особи надає особі спеціальні, додаткові права (або «інші права», як це зазначено у ст. 9 Закону № 1706), не звужуючи, між тим, обсяг конституційних прав та свобод особи та створюючи додаткові гарантії їх реалізації.

Суд зауважує, що прийняття Закону № 1706 спрямоване на встановлення додаткових гарантій дотримання прав, свобод та законних інтересів внутрішньо переміщених осіб, а не на звуження їх прав, закріплених в інших законодавчих актах України.

Правові, фінансові та організаційні засади загальнообов'язкового державного соціального страхування визначає Закон України від 23 вересня 1999 року № 1105-XIV «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (далі – Закон № 1105), який на час виникнення спірних правовідносин діяв у редакції від 11 жовтня 2018 року.

Гарантування державою реалізації застрахованими особами своїх прав є одним із принципів соціального страхування, що визначено п. 3 ч. 1 ст. 3 Закону № 1105.

Відповідно до ч. 1 ст. 36 Закону № 1105 страховими виплатами є грошові суми, які Фонд виплачує застрахованому чи особам, які мають на це право, у разі настання страхового випадку.

Згідно з приписами п. 1 ч. 1 ст. 47 Закону № 1105 страхові виплати потерпілому провадяться щомісячно в установлені Фондом дні на підставі постанови цього Фонду або рішення суду – з дня втрати працездатності внаслідок нещасного випадку або з дати встановлення професійного захворювання.

Відповідно до ч. 5 ст. 47 Закону № 1105 страхові виплати провадяться протягом строку, на який встановлено втрату працездатності у зв'язку із страховим випадком.

Підстави припинення страхових виплат визначені ст. 46 Закону № 1105.

Так, згідно з ч. 1 ст. 46 Закону № 1105 страхові виплати припиняються:

1) на весь час проживання потерпілого за кордоном, якщо інше не передбачено міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України;

2) на весь час, протягом якого потерпілий перебуває на державному утриманні, за умови, що частка виплати, яка перевищує вартість такого утримання, надається особам, які перебувають на утриманні потерпілого;

3) якщо з'ясувалося, що виплати призначено на підставі документів, які містять неправдиві відомості. Сума витрат на страхові виплати, отримані застрахованим, стягується в судовому порядку;

4) якщо страховий випадок настав внаслідок навмисного наміру заподіяння собі травми;

5) якщо потерпілий ухиляється від медичної чи професійної реабілітації або не виконує правил, пов'язаних з установленням чи переглядом обставин страхового випадку, або порушує правила поведінки та встановлений для нього режим, що перешкоджає одужанню;

6) в інших випадках, передбачених законодавством.

Згідно з п. 3 розділу VII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 1105 особливості надання соціальних послуг та виплати матеріального забезпечення за соціальним страхуванням внутрішньо переміщеним особам (громадянам України, які переселилися з тимчасово окупованої території, території проведення антитерористичної операції або зони надзвичайної ситуації) визначаються Кабінетом Міністрів України.

Порядок призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 08 червня 2016 року № 365 «Деякі питання здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам» (далі - Порядок № 365) і на час виникнення спірних правовідносин діяв у редакції від 08 вересня 2018 року.

Згідно з п. 4 Порядку № 365 соціальні виплати внутрішньо переміщеним особам призначаються і виплачуються робочими органами Фонду соціального страхування за місцем їх фактичного проживання/перебування, незалежно від факту реєстрації місця проживання/перебування.

Відповідно до п. 2 Порядку здійснення контролю за проведенням соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам за місцем їх фактичного проживання/перебування, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08 червня 2016 року № 365 (далі - Порядок здійснення контролю № 365), який на час виникнення спірних правовідносин діяв у редакції від 08 вересня 2018 року, контроль за проведенням соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам здійснюють структурні підрозділи з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві держадміністрацій, виконавчих органів, міських, районних у містах (у разі утворення) рад шляхом відвідування не рідше ніж одного разу на шість місяців фактичного місця проживання/перебування внутрішньо переміщеної особи, про що складається акт обстеження матеріально-побутових умов сім'ї за формою, встановленою Мінсоцполітики. Якщо в Єдиній інформаційній базі даних про внутрішньо переміщених осіб є інформація щодо проходження особою фізичної ідентифікації в публічному акціонерному товаристві «Державний ощадний банк України», чергова перевірка у відповідному періоді не проводиться.

Згідно з п. 12 Порядку здійснення контролю № 365 соціальні виплати за рішенням комісій або органів, що здійснюють соціальні виплати, припиняються у разі:

1) наявності підстав, передбачених законодавством щодо умов призначення відповідного виду соціальної виплати;

2) встановлення факту відсутності внутрішньо переміщеної особи за фактичним місцем проживання/перебування згідно з актом обстеження матеріально-побутових умов сім'ї;

3) отримання рекомендацій Мінфіну щодо фактів, виявлених під час здійснення верифікації соціальних виплат;

4) скасування довідки внутрішньо переміщеної особи з підстав, визначених статтею 12 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»;

5) отримання інформації від Держприкордонслужби, МВС, СБУ, Мінфіну, Національної поліції, ДМС, Держфінінспекції, Держаудитслужби та інших органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

Постановою правління Фонду соціального страхування України від 12 грудня 2018 року № 27 затверджений Порядок надання страхових виплат, фінансування витрат на медичну та соціальну допомогу, передбачених загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання для

внутрішньо переміщених осіб (далі – Порядок № 27).

Згідно з п. 1.1. Порядку № 27 цей Порядок поширюється на внутрішньо переміщених осіб, які мають право на страхові виплати та витрати на медичну і соціальну допомогу відповідно до Закону № 1105.

П. 1.2. Порядку № 27 встановлено, що внутрішньо переміщені особи мають право на призначення та/або продовження раніше призначених страхових виплат відповідно до Закону № 1105 безпосередньо в робочих органах виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України (далі - робочі органи виконавчої дирекції Фонду) або їх відділеннях за фактичним місцем проживання (перебування), що підтверджується довідкою про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, виданою відповідно до Порядку оформлення і видачі довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 жовтня 2014 року № 509 (далі - довідка про взяття на облік), з дотриманням вимог Порядку призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08 червня 2016 року № 365 (далі - Порядок № 365), та постанови Кабінету Міністрів України від 05 листопада 2014 року № 637 «Про здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам» (далі - Постанова КМУ № 637).

Згідно з п. 1.4. Порядку № 27 призначення, продовження (відновлення) та припинення страхових виплат внутрішньо переміщеним особам здійснюється на підставі рішення комісії з питань призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам, утворених районними державними адміністраціями, виконавчими органами міських, районних у містах рад (далі - Комісії).

Продовження раніше призначених страхових виплат регламентовано розділом III Порядку № 27.

Абз. 1 п. 3.1. Порядку № 27 визначено, що внутрішньо переміщені особи мають право на продовження раніше призначених страхових виплат у робочому органі виконавчої дирекції Фонду або його відділенні за фактичним місцем проживання (перебування).

Згідно з п. 3.7. Порядку № 27 щомісячні страхові виплати внутрішньо переміщеній особі продовжуються (відновлюються) на підставі рішення Комісії з місяця, в якому надійшла заява внутрішньо переміщеної особи, та фінансуються впродовж тридцяти календарних днів з дати прийняття постанови про продовження раніше призначених страхових виплат.

Відповідно до п. 3.8. Порядку № 27 суми страхових виплат, які не виплачені за минулий період, виплачуються на умовах окремого порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України.

Суми страхових виплат, які не виплачені за минулий період, обліковуються в робочих органах виконавчої дирекції Фонду, в яких зберігались справи про страхові виплати до початку антитерористичної операції, та тимчасової окупації українських територій, в порядку визначеному виконавчою дирекцією Фонду, що визначено п. 3.9. Порядку № 27.

Позивач звернувся до суду з вимогою визнати протиправною бездіяльність Управління ВД ФСС України в Донецькій області по невиплаті йому страхових регресних виплат у рахунок відшкодування шкоди у зв'язку з професійним захворюванням з дати їх припинення.

Судом встановлено, що постановою Бахмутського міського відділення Управління ВД ФСС України в Донецькій області від 08 серпня 2019 року № 0502/7489/7489/36 потерпілому Дзябурі П.С. припинено щомісячну страхову виплату з 01 вересня 2019 року.

Підставою для цього слугувало рішення Комісії з питань призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам Управління соціального захисту населення Бахмутської районної державної адміністрації від 07 серпня 2019 року, яким відмовлено в призначенні (відновленні) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам, в тому числі Дзябурі П.С., у зв'язку не підтвердженням їх перебування за фактичним місцем проживання/перебування.

Суд відзначає, що правові наслідки у вигляді припинення нарахування і виплати Дзябурі П.С. щомісячної страхової виплати створила постанова Бахмутського міського відділення Управління ВД ФСС України в Донецькій області від 08 серпня 2019 року № 0502/7489/7489/36.

Як наслідок, саме це рішення суб'єкта владних повноважень потребує оцінки судом на відповідність критеріям, наведеним у ч. 2 ст. 2 КАС України.

Так, відповідно до ч. 2 ст. 2 КАС України у справах щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень адміністративні суди перевіряють, чи прийняті (вчинені) вони: 1) на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією та законами України; 2) з використанням повноваження з метою, з якою це повноваження надано; 3) обґрунтовано, тобто з урахуванням усіх обставин, що мають значення для прийняття рішення (вчинення дії); 4) безсторонньо (неупереджено); 5) добросовісно; 6) розсудливо; 7) з дотриманням принципу рівності перед законом, запобігаючи всім формам дискримінації; 8) пропорційно, зокрема з дотриманням необхідного балансу між будь-якими несприятливими наслідками для прав, свобод та інтересів особи і цілями, на досягнення яких спрямоване це рішення (дія); 9) з урахуванням права особи на участь у процесі прийняття рішення; 10) своєчасно, тобто протягом розумного строку.

Перевіряючи, чи відповідає постанова Бахмутського міського відділення Управління ВД ФСС України в Донецькій області від 08 серпня 2019 року № 0502/7489/7489/36 вимогам, наведеним у ч. 2 ст. 2 КАС України, суд виходив з такого.

Право на соціальний захист гарантовано ст. 46 Конституції України.

Це право також гарантують ст. 22 Загальної декларації прав людини, ст. 9 Міжнародного пакту про економічні, соціальні та культурні права, п. 23 частини I Європейської соціальної хартії (переглянутої).

Відповідно до ст. 21 Конституції України усі люди є рівні у своїй гідності та правах.

Згідно з ч. 1 ст. 24 Конституції України громадяни мають рівні конституційні права та є рівними перед законом.

Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками (ч. 2 ст. 24 Конституції України).

Ст. ст. 2, 7 Загальної декларації прав людини, ст. 2 Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права, ст. 14 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ст. 1 Протоколу № 12 до Конвенції закріплюють принцип рівності та визначають, що права людини, в тому числі право на соціальний захист, мають здійснюватися без дискримінації за будь-якою ознакою.

Конституційні права гарантуються і не можуть бути скасовані, що визначено ч. 2 ст. 22 Конституції України.

Ч. 1 ст. 64 Конституції України встановлено, що конституційні права людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України.

Окремі обмеження прав із зазначенням строку дії цих обмежень можуть встановлюватися в умовах воєнного або надзвичайного стану (ч. 2 ст. 64 Конституції України).

На час виникнення спірних правовідносин воєнний або надзвичайний стан в Україні не введені, а обмеження права на соціальний захист не встановлено.

Водночас право позивача на соціальний захист, а саме його право на отримання щомісячної страхової виплати, було обмежено на підставі Порядку № 365, тобто постанови Кабінету Міністрів України, що суперечить Конституції України.

Права людини і громадянина, гарантії цих прав, основи соціального захисту визначаються виключно законами України (п. п. 1, 6 ч. 1 ст. 92 Конституції України).

Відповідно до ч. ч. 3, 4 ст. 7 КАС України у разі невідповідності правового акта Конституції України, закону України, міжнародному договору, згода на обов'язковість якого

надана Верховною Радою України, або іншому правовому акту суд застосовує правовий акт, який має вищу юридичну силу, або положення відповідного міжнародного договору України.

Якщо суд доходить висновку, що закон чи інший правовий акт суперечить Конституції України, суд не застосовує такий закон чи інший правовий акт, а застосовує норми Конституції України як норми прямої дії.

Заперечуючи проти позову, відповідач покликається на п. 6 ч. 1 ст. 46 Закону № 1105, відповідно до якого страхові виплати припиняються в інших випадках, встановлених законодавством. Зазначає, що в контексті спірних правовідносин такий випадок визначений Порядком № 365.

Суд відхиляє ці аргументи відповідача з огляду на положення п. п. 1, 6 ч. 1 ст. 92 Конституції України.

Суд зазначає, що за змістом конституційних норм Кабінет Міністрів України не наділений правом вирішувати питання, які належать до виключної компетенції Верховної Ради України, так само як і приймати правові акти, які підмінюють або суперечать законам України. Не наділений Кабінет Міністрів України і повноваженнями приймати правові акти, які скасовують, змінюють в бік звуження конституційні права людини і громадянина.

На висновком суду, не підтвердження фактичного місця проживання/перебування внутрішньо переміщеної особи не є передбаченою законом підставою для припинення соціальних виплат, а постанова КМУ № 365 є підзаконним нормативно-правовим актом, який обмежує конституційне право позивача на соціальний захист.

У цьому випадку наявність у позивача статусу внутрішньо переміщеної особи потребує від нього на відміну від інших громадян України здійснення додаткових дій, не передбачених Законом № 1105.

Реалізація громадянином України його конституційних прав не може залежати від місця його проживання чи перебування. Обмеження прав за цією ознакою є дискримінаційним.

Таким чином, положення Порядку № 365 не можуть слугувати підставою для обмеження права Дзябури П.С. на отримання щомісячних страхових виплат.

З тих самих міркувань суд відхиляє аргументи відповідача, які стосуються застосування до спірних правовідносин Порядку № 27, затвердженого постановою правління Фонду соціального страхування України, оскільки останній не є законом та не може скасовувати або змінювати у бік звуження конституційне право позивача на соціальний захист.

За приписами ч. ч. 1-2 ст. 6 КАС України суд при вирішенні справи керується принципом верховенства права, відповідно до якого, зокрема, людини, її права та свободи визнаються найвищими цінностями та визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Суд застосовує принцип верховенства права з урахуванням судової практики Європейського суду з прав людини.

Згідно з ч. 1 ст. 17 Закону України від 23 лютого 2006 року № 3477-IV «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» суди застосовують при розгляді справ Конвенцію та практику Європейського суду з прав людини як джерело права.

За усталеною практикою Європейського суду з прав людини встановлення судом відсутності законності втручання, тобто вчинення дій не у спосіб, визначений законом, є достатньою підставою для висновку про те, що право позивача на мирне володіння своїм майном (в даному випадку – у вигляді щомісячних страхових виплат, призначених позивачу безстроково) було порушено.

З огляду на викладене суд вважає, що припинення позивачу щомісячної страхової виплати було здійснено не у спосіб, передбачений законом, а з точки зору положень ст. 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод мало місце втручання у право власності позивача, і таке втручання не було законним.

Позивач не був обізнаний про існування постанови Бахмутського міського відділення

Управління ВД ФСС України в Донецькій області від 08 серпня 2019 року № 0502/7489/7489/36.

У зв'язку з цим для ефективного захисту прав позивача від порушень з боку суб'єкта владних повноважень, керуючись ч. 2 ст. 9 КАС України, суд вважає за необхідне вийти за межі позовних вимог та визнати протиправною постанову Бахмутського міського відділення Управління ВД ФСС України в Донецькій області від 08 серпня 2019 року № 0502/7489/7489/36 «Про припинення щомісячної страхової виплати».

Висновок суду про протиправність цієї постанови ґрунтується на тому, що вона не відповідає критеріям, наведеним у ч. 2 ст. 2 КАС України, оскільки прийнята не на підставі, яка визначена Конституцією чи законами України, не відповідає вимогам обґрунтованості, добросовісності, запобігання дискримінації, пропорційності, права особи на участь у процесі прийняття рішення.

З приводу позовних вимог про визнання протиправною бездіяльності Управління ВД ФСС України в Донецькій області по невиплаті Дзябурі П.С. страхових регресних виплат у рахунок відшкодування шкоди у зв'язку з професійним захворюванням з дати їх припинення, суд зазначає, що така бездіяльність мала місце у зв'язку з наявністю на той час чинної постанови Бахмутського міського відділення Управління ВД ФСС України в Донецькій області від 08 серпня 2019 року № 0502/7489/7489/36 «Про припинення щомісячної страхової виплати».

Як наслідок, позовні вимоги в цій частині задоволенню не підлягають.

Відповідно до ст. 13 Конвенції про захист прав людині і основоположних свобод кожен, чий права і свободи, визнані в цій Конвенції, було порушено, має право на ефективний засіб юридичного захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, які здійснювали свої офіційні повноваження.

Обираючи спосіб захисту порушеного права, суд, крім іншого, зважає на його ефективність в контексті ст. 13 Конвенції про захист прав людині і основоположних свобод.

При цьому під ефективним способом слід розуміти такий, що призводить до потрібних результатів, наслідків, дає найбільший ефект.

Таким чином, ефективний спосіб захисту повинен забезпечити поновлення порушеного права, бути адекватним наявним обставинам та виключати подальше звернення особи до суду за захистом порушених прав.

Порушене право позивача підлягає поновленню шляхом скасування постанови Бахмутського міського відділення Управління ВД ФСС України в Донецькій області від 08 серпня 2019 року № 0502/7489/7489/36 «Про припинення щомісячної страхової виплати» та зобов'язання Управління ВД ФСС України в Донецькій області в особі його Бахмутського міського відділення поновити нарахування та виплату Дзябурі П.С. щомісячної страхової виплати з 01 вересня 2019 року, тобто з дати її припинення.

Застосований судом спосіб захисту охоплює вимоги позивача про зобов'язання Управління ВД ФСС України в Донецькій області поновити нарахування та виплату регресу і виплатити йому заборгованість по всім страховим регресним виплатам у рахунок відшкодування шкоди у зв'язку з професійним захворюванням починаючи з дати їх припинення.

Суд відхиляє аргументи відповідача, які ґрунтуються на застосуванні до спірних правовідносин п. п. 3.7. – 3.9. Порядку № 27, а також відхиляє його доводи, які стосуються відсутності визначеного Кабінетом Міністрів України окремого порядку погашення заборгованості перед внутрішньо переміщеними особами за минулі періоди.

Так, відповідно до ч. 5 ст. 47 Закону № 1105 страхові виплати провадяться протягом строку, на який встановлено втрату працездатності у зв'язку із страховим випадком.

Страхові виплати, призначені Дзябурі П.С. у зв'язку із втратою працездатності внаслідок професійного захворювання, мали сплачуватись останньому безстроково.

Згідно з ч. ч. 4, 7 ст. 47 Закону № 47 виплати, призначені, але не одержані своєчасно

потерпілим, провадяться за весь минулий час, але не більш як за три роки з дня звернення за їх одержанням. Якщо потерпілому з вини Фонду своєчасно не визначено або не виплачено суми страхової виплати, ця сума виплачується без обмеження протягом будь-якого строку та підлягає коригуванню у зв'язку із зростанням цін на споживчі товари та послуги в порядку, встановленому ст. 34 Закону України «Про оплату праці».

Як вже було зазначено, відповідно до п. 3 розділу VII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 1105 особливості надання соціальних послуг та виплати матеріального забезпечення за соціальним страхуванням внутрішньо переміщеним особам (громадянам України, які переселилися з тимчасово окупованої території, території проведення антитерористичної операції або зони надзвичайної ситуації) визначаються Кабінетом Міністрів України.

08 червня 2016 року постановою Кабінету Міністрів України № 365 затверджений Порядок призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам, до якого постановою Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2018 року № 335 внесені зміни.

Серед іншого пункт 15 зазначеного Порядку № 365 викладений в такій редакції:

«15. Орган, що здійснює соціальні виплати, на підставі рішення комісії призначає (відновлює) таку соціальну виплату з місяця, в якому надійшла заява внутрішньо переміщеної особи. Суми соціальних виплат, які не виплачені за минулий період, обліковуються в органі, що здійснює соціальні виплати, та виплачуються на умовах окремого порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України».

Вказані зміни набули чинності 12 травня 2018 року.

Рішенням Окружного адміністративного суду міста Києва від 11 червня 2019 року № 640/18720/18, яке набуло чинності 12 липня 2019 року, визнано протиправними та не чинними підпункт 2 пункту 1, підпункт 2 пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України № 335 від 25 квітня 2018 року «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 8 червня 2016 року № 365», але лише в частині, що стосується сум невикрачених пенсій.

Разом з цим, враховуючи, що право позивача на отримання страхових виплат не може обмежуватися підзаконними правовими актами, суд дійшов висновку, що положення Порядку № 365, Порядку № 27, а також той факт, що на час судового розгляду Кабінет Міністрів України не затвердив окремий порядок погашення заборгованості з соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам за минулі періоди, не звільняють відповідача від обов'язку поновити нарахування та виплату Дзябури П.С. щомісячних страхових виплат з моменту їх припинення, а саме з 01 вересня 2019 року.

Таким чином, позовні вимоги Дзябури П.С. підлягають частковому задоволенню.

V. Щодо негайного виконання судового рішення.

Позивач просить суд звернути до негайного виконання рішення суду у межах суми стягнення за один місяць.

За приписами п. 1 ч. 1 ст. 371 КАС України негайно виконуються рішення суду про присудження виплати пенсій, інших періодичних платежів з Державного бюджету України або позабюджетних державних фондів – у межах суми стягнення за один місяць.

Правовий статус Фонду соціального страхування України визначений ст. 4 Закону № 1105.

Відповідно до ч. 1 ст. 4 Закону № 1105 Фонд соціального страхування України є органом, який здійснює керівництво та управління загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням від нещасного випадку, у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та медичним страхуванням, провадить акумуляцію страхових внесків, контроль за використанням коштів, забезпечує фінансування виплат за цими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування та здійснює інші функції згідно із затвердженим статутом.

Згідно з ч. 2 ст. 4 Закону № 1105 Фонд є некомерційною самоврядною організацією, що

діє на підставі статуту, який затверджується його правлінням.

Кошти Фонду не включаються до складу Державного бюджету України, що визначено ч. 4 ст. 4 Закону № 1105.

Кошти Фонду використовуються, крім іншого, на виплату страхових виплат, про що зазначено в п. 1 ч. 2 ст. 11 Закону № 1105.

Враховуючи, що щомісячні страхові виплати здійснюються за рахунок коштів Фонду соціального страхування України, які не включаються до складу Державного бюджету України, а сам Фонд є некомерційною самоврядною організацією, підстави для звернення до негайного виконання рішення суду відсутні.

VI. Щодо встановлення судового контролю.

Позивач просить встановити судовий контроль за виконанням судового рішення в порядку ст. 382 КАС України.

Відповідно до ч. 1 ст. 382 КАС України суд, який ухвалив судові рішення в адміністративній справі, може зобов'язати суб'єкта владних повноважень, не на користь якого ухвалене судові рішення, подати у встановлений судом строк звіт про виконання судового рішення.

Таким чином, зобов'язання суб'єкта владних повноважень, не на користь якого ухвалене судові рішення, подати у встановлений судом строк звіт про виконання судового рішення є правом, а не обов'язком судом.

Враховуючи відсутність в матеріалах справи доказів, які дозволяють дійти обґрунтованого висновку, що відповідач не виконуватиме це судові рішення, а також наявність доказів виконання відповідачем рішення суду у справі № 200/4213/19-а, ухваленого на користь Дзябури П.С., підстави для встановлення судового контролю в порядку ст. 382 КАС України відсутні.

VII. Розподіл судових витрат.

Відповідно до ч. 1 ст. 139 КАС України при задоволенні позову сторони, яка не є суб'єктом владних повноважень, всі судові витрати, які підлягають відшкодуванню або оплаті відповідно до положень цього Кодексу, стягуються за рахунок бюджетних асигнувань суб'єкта владних повноважень, що виступав відповідачем у справі, або якщо відповідачем у справі виступала його посадова чи службова особа.

Судовий збір позивачем не сплачений.

Ухвалою від 04 листопада 2019 року суд задовольнив клопотання позивача та відстрочив йому сплату судового збору у сумі 768,40 грн за подання позовної заяви до ухвалення судового рішення у справі.

З огляду на те, що позов задоволено, судовий збір у сумі 768,40 грн підлягає стягненню на користь держави за рахунок бюджетних асигнувань Управління ВД ФСС України в Донецькій області.

Керуючись ст. ст. 2, 12, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 250, 251, 255 Кодексу адміністративного судочинства України, суд

вирішив:

1. Адміністративний позов Дзябури Петра Семеновича (РНОКПП: 2235917437, зареєстроване місце проживання: 84632, Донецька обл., м. Горлівка, вул. Сергеева, буд. 87) до Управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України в Донецькій області (ідентифікаційний код: 41325231, місцезнаходження: 84122, Донецька обл., м. Слов'янськ, вул. Свободи, буд. 3) про визнання бездіяльності протиправною та зобов'язання вчинити певні дії – задовольнити частково.

2. Визнати протиправною та скасувати постанову Бахмутського міського відділення

Управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України в Донецькій області від 08 серпня 2019 року № 0502/7489/7489/36 «Про припинення щомісячної страхової виплати».

3. Зобов'язати Управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України в Донецькій області (ідентифікаційний код: 41325231, місцезнаходження: 84122, Донецька обл., м. Слов'янськ, вул. Свободи, буд. 3) в особі Бахмутського міського відділення Управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України в Донецькій області (ідентифікаційний код ВП: 41419167, місцезнаходження ВП: 84511, Донецька обл., м. Бахмут, вул. Незалежності, буд. 41) поновити нарахування та виплату Дзябурі Петру Семеновичу (РНОКПП: 2235917437, зареєстроване місце проживання: 84632, Донецька обл., м. Горлівка, вул. Сергеева, буд. 87) щомісячної страхової виплати з 01 вересня 2019 року.

4. В іншій частині позовних вимог – відмовити.

5. Стягнути з Управління виконавчої дирекції Фонду соціального страхування України в Донецькій області (ідентифікаційний код: 41325231, місцезнаходження: 84122, Донецька обл., м. Слов'янськ, вул. Свободи, буд. 3) на користь держави (отримувач коштів: ГУК у м. Києві/м. Київ/22030106; код отримувача (код за ЄДРПОУ): 37993783; банк отримувача: Казначейство України (ЕАП); рахунок отримувача: UA908999980313111256000026001; код класифікації доходів бюджету: 22030160) судовий збір у сумі 768 (сімсот шістьдесят вісім) гривень 40 копійок.

6. Рішення суду набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано.

У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови судом апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

7. Рішення може бути оскаржено в апеляційному порядку шляхом подання апеляційної скарги до Першого апеляційного адміністративного суду через Донецький окружний адміністративний суд протягом тридцяти днів з дня складення повного судового рішення.

8. Повне судове рішення складено 06 квітня 2020 року.

Суддя

Т.О. Кравченко

*306*4172574*1*2*